

Huis- en hobbydierenlijst

De drie lijsten van het PVH

Uw mening telt!

De procedures tegen de Huis- en hobbydierenlijst

Achtergronden bij de strategie

Kansen voor dierhouders

NIEUWSBRIEF PROJECTGROEP GGP EN JZ

NR. 1

21 MAART 2023

Voorwoord

Voor u ligt de eerste nieuwsbrief van de Projectgroep GGP en JZ. Deze projectgroep gaat zich intensief bezighouden met de coördinatie en begeleiding van de Gidsen voor Goede Praktijken (GGP's) en advies en uitleg over juridische zaken (JZ) zoals procedures tegen de Huis- en hobbydierenlijst.

In de vorige nieuwsbrief van het PVH las u al dat we het niet eens zijn met de door de Minister van LNV voorgestelde Huis- en hobbydierenlijst. Met de voorgestelde lijst mogen nog maar dertig zoogdiersoorten door iedereen worden gehouden. Voor alle overige soorten is dan een ontheffing vereist.

De Minister heeft de Huis- en hobbydierenlijst opgesteld op basis van een beoordelingsmethodiek die niet voldoet aan de Europese en nationale eisen. Het zou erg makkelijk zijn om, net als in de voorgaande procedures, de rechter te verzoeken om het verbod op alle soorten die niet op de lijst staan, te vernietigen. Dit keer hebben we echter een andere strategie gekozen. De Projectgroep GGP en Juridische Zaken van het PVH zal u regelmatig door middel van een nieuwsbrief informeren over de strategie, het proces en de GGP's. Dit doen we omdat wij ons realiseren dat het gebeuren rondom de Huis- en hobbydierenlijst voor u van groot belang is en het voor u duidelijk moet zijn wat wij precies doen.

In deze nieuwsbrief staan we stil bij de volgende onderwerpen:

1. In welke drie groepen deelt het PVH de diersoorten in die de Minister heeft beoordeeld;
2. Hoe kunt u uw mening geven over de drie groepen;
3. De procedure tegen de Huis- en hobbydierenlijst;
4. Waarom deze strategie en wijze van procederen;
5. Hoe profiteren de houders van dieren hiervan.

Wij hopen u hiermee volledige duidelijkheid te geven over alle zaken die spelen rondom de Huis- en hobbydierenlijst en de Gidsen voor Goede Praktijken en u de gelegenheid te geven uw mening kenbaar te maken over de drie groepen diersoorten van het PVH.

Mocht u vragen hebben, dan kunt u deze sturen aan info@huisdieren.nu o.v.v "Vraag aan de projectgroep GGP en JZ". Vragen die voor iedereen relevant zijn, zullen in een volgende nieuwsbrief behandeld worden. Vragen die alleen voor u relevant zijn, worden aan u persoonlijk beantwoord.

Namens de Projectgroep GGP en JZ,

Erna Philippi-Gho

Voorzitter Projectgroep GGP en JZ

Inhoudsopgave

De drie lijsten van het PVH	4
Uw mening telt!	5
De procedure tegen de Huis- en hobbydierenlijst	6
Achtergronden bij de strategie	7
Kansen voor dierhouders	8
BIJLAGEN	9
Bijlage 1. Groep 1: Eenvoudig te houden soorten (PVH procedeert tegen verbod)	9
Bijlage 2. Groep 2: Soorten voor gespecialiseerde houders (PVH begeleidt ontheffingsaanvraag)	13
Bijlage 3. Groep 3: Soorten die niet worden gehouden	15
Bijlage 4. Groep 4: Soorten waarvan wij graag van u willen weten in welke groep u ze indeelt	18
Bijlage 5. Toelichting op de criteria bij het formulier	19

De drie lijsten van het PVH

Voor het opstellen van de Huis- en hobbydierenlijst is een groot aantal diersoorten in opdracht van de Minister beoordeeld. Slechts 30 van deze diersoorten zijn op de Huis- en hobbydierenlijst geplaatst. Het PVH heeft twee deskundigen (in exotische zoogdieren gespecialiseerde dierenartsen) gevraagd de diersoorten die niet op de voorgenomen Huis- en hobbydierenlijst staan, nog eens onafhankelijk te beoordelen en in te delen in drie groepen:

1. Diersoorten die regelmatig gehouden worden en die voor iedere houder haalbare kennis, vaardigheden en voorzieningen vragen;
2. Diersoorten die complex zijn en alleen geschikt zijn voor gespecialiseerde houders;
3. Diersoorten die vrijwel niet of hooguit sporadisch worden gehouden.

Groep 1: Eenvoudig te houden soorten

Voor de diersoorten uit groep 1, de soorten die voor iedere dierhouder bereikbare kennis, vaardigheden en voorzieningen vragen, gaat het PVH met zekerheid het verbod op het houden en fokken aanvechten. Zoals bekend stelt het PVH daarbij als voorwaarde dat de houders (samen) onder regie van het PVH een Gids voor Goede Praktijken (GGP) opstellen. Op die manier borgen we het dierenwelzijn en verkleinen we de kans dat deze soorten in de toekomst opnieuw verboden worden.

Chinchilla lanigera, een groep 1 soort waarvoor een GGP wordt opgesteld.

Groep 2: Soorten voor gespecialiseerde houders

Voor de diersoorten die als complex zijn beoordeeld, vechten we het verbod niet aan. We zullen gespecialiseerde houders die hun dieren goed houden, met informatie en juridische ondersteuning begeleiden bij het aanvragen van een ontheffing. Hiermee willen we het volgende bereiken:

- Het welzijn van alle gezelschapsdieren verzekeren;
- De toekomst van de particuliere dierhouderij veiligstellen.

Om dit te bereiken en ervoor te zorgen dat de houders van deze soorten daadwerkelijk voor een ontheffing in aanmerking kunnen komen, gaan we ook deze houders begeleiden bij het opstelling van GGP's. Deze kunnen dan als toetssteen worden gebruikt door het Ministerie bij de aanvragen van ontheffingen.

Groep 3: Soorten die vrijwel niet worden gehouden

Aan de diersoorten die niet in Nederland worden gehouden, willen we geen energie verspillen. We gaan het verbod op deze soorten dan ook niet aanvechten en we gaan dan ook niet voor deze soorten het opstellen van GGP's begeleiden.

Uw mening telt!

Tijdens het Sectoroverleg van maandag 13 maart jl. hebben we gemerkt dat er veel spanning bestaat over de drie groepen zoogdiersoorten van het PVH. Wij begrijpen dit, het gaat natuurlijk ook om uw dieren. Omdat we veel waarde hechten aan duidelijkheid en transparantie, zijn de lijsten met de drie groepen als bijlage 1, 2 en 3 bij deze nieuwsbrief gevoegd. Let op! Het gaat hier uitsluitend om de diersoorten die door de Minister al zijn beoordeeld. Op nog niet beoordeelde soorten komen we terug in de nieuwsbrief van 11 april 2023.

Voor ons is het niet alleen belangrijk dat de lijsten voor u duidelijk zijn, maar ook dat u uw mening kunt geven over de indeling vóórdat deze lijsten definitief worden vastgesteld. U kunt uw mening geven over de indeling van drie van deze soorten via de volgende link:

<https://forms.office.com/r/wNLGaiXfXR>

Naast de lijsten met de 3 groepen, zijn er nog 8 diersoorten die nog niet zijn ingedeeld. Wij vragen u mee te denken over de indeling van deze soorten. De soorten staan op bijlage 4 bij deze nieuwsbrief. U kunt uw mening geven over de indeling van drie van deze soorten via deze link:

<https://forms.office.com/r/cfbthxGfmD>

Geef u vooral uw mening over soorten die u zelf houdt en waarmee u veel ervaring heeft. In bijlage 5 bij deze nieuwsbrief zijn de verschillende criteria weergegeven die relevant zijn voor de juiste indeling.

Hystrix indica, een groep 4 soort waarover wij graag uw mening willen weten.

Dien uw formulier wel vóór vrijdag 31 maart 2023 in zodat wij uw mening kunnen meewegen. Wij leggen de voorstellen tot indeling in een andere groep voor aan onze dierenartsen en zullen, als zij het met de motivering eens zijn, de soort opnieuw indelen. Op dinsdag 4 april 2023 ontvangt u de nieuwsbrief met de uitkomsten van de enquête en de definitieve lijsten.

De procedure tegen de Huis- en hobbydierenlijst

Natuurlijk wilt u graag weten wanneer de procedures tegen de Huis- en hobbydierenlijst beginnen. Het procederen tegen de Huis- en hobbydierenlijst begint zodra het besluit waarmee deze lijst wordt vastgesteld, is genomen. Deze lijst somt dertig zoogdiersoorten op die als gezelschapsdier mogen worden gehouden. Het besluit betekent ook dat het verboden is om andere zoogdiersoorten als gezelschapsdier te houden dan de soorten die op de Huis- en hobbydierenlijst staan.

Stap 1: Bezwaar

Zodra het besluit tot vaststelling van de Huis- en hobbydierenlijst is genomen, dienen wij de bezwaarschriften in tegen het verbod op de soorten die goed te houden zijn door iedere dierhouder. De Minister moet dan op grond van de argumenten die wij aanvoeren, een nieuw besluit over deze soorten nemen.

De Minister kan de bezwaren gegrond verklaren. Dit betekent dat de verboden dan niet langer van toepassing zijn.

Stap 2: Beroep

Als de Minister de bezwaren niet gegrond verklaart, dan moeten we verder procederen. We kunnen dan beroep instellen bij de bevoegde rechter. Dat is het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb). Zodra wij beroep hebben ingesteld en griffierecht hebben betaald, zal de rechter bij RVO de dossiers opvragen en RVO verzoeken om verweer te voeren. RVO moet dan dus beargumenteren waarom ons beroep ongegrond zou zijn. Als het verweer door RVO is ingediend, zal het CBb de zitting inplannen. Op de zitting kunnen partijen hun standpunt toelichten. De rechters zullen vooral ook veel vragen stellen. Na de zitting doet de rechtbank binnen 6 tot 12 weken uitspraak.

Voorlopige voorziening

Soms duurt procederen té lang en kunnen onomkeerbare problemen ontstaan. We kunnen dan op twee momenten een voorlopige voorziening vragen: tijdens de bezwaarprocedure en tijdens de beroepsprocedure.

Een voorlopige voorziening schort de werking van het besluit op. In ons geval is dit het verbod op het houden van en/of fokken met een bepaalde diersoort. Als we de voorlopige voorziening in de bezwaarprocedure vragen, kan het verbod worden opgeschort tot er een beslissing is op de bezwaarschriften. Als we de voorlopige voorziening in de beroepsprocedure vragen, kan het verbod worden opgeschort totdat de rechter uitspraak heeft gedaan in de beroepsprocedure.

Een voorlopige voorzieningenrechter beoordeelt alleen of er dringende redenen zijn om de verboden tijdelijk op te schorten en wordt alleen gegeven als er een spoedeisend belang is en het mogelijk is dat de Minister of de rechter in de inhoudelijke procedure uiteindelijk oordeelt dat het bezwaar of beroep gegrond is. Er is alleen een spoedeisend belang als er sprake is van een onomkeerbaar, negatief gevolg voor de diersoort of een dierhouder. We zullen dan ook goed ons best moeten doen om een voorlopige voorziening af te dwingen.

Achtergronden bij de strategie

Met de procedure zullen we voor alle diersoorten die goed door iedere serieuze dierhouder kunnen worden gehouden, aanvoeren dat het verbod onrechtmatig is omdat de beoordelingsmethodiek niet voldoet aan de eisen die daaraan worden gesteld. De rechter zal dus naar verwachting de methodiek vernietigen en de verboden vernietigen op de diersoorten die wij zelf aanvoeren.

Voor deze diersoorten stellen houders onder regie van het PVH zelf al GGP's op, waarmee wordt verzekerd dat voor deze dieren in de toekomst niet zomaar weer een verbod kan gaan gelden. Een verbod mag uitsluitend worden ingesteld als er een reële kans is op problemen met de gezondheid en het welzijn van dieren of de gezondheid of veiligheid van mensen. De GGP's zijn erop gericht dit te voorkomen en dragen bij aan het voorkomen van een verbod in de toekomst.

Voor soorten die complex zijn, is het verstandiger om vooraf vast te stellen of iemand daadwerkelijk de kennis, ervaring en faciliteiten heeft om deze soorten te houden. Dat voorkomt dat er toch problemen ontstaan omdat iemand een diersoort is gaan houden waarvoor hij niet kundig genoeg is.

Voor alle houders die wél de kennis en vaardigheden hebben voor de betrokken soort en in de behoeften van die soort kunnen voorzien, zullen we hun aanvraag van een ontheffing begeleiden. Daarbij hoort ook het begeleiden van het opstellen van een GGP.

Op deze manier verzekeren we enerzijds dat ontheffingsaanvragen serieus worden beoordeeld en anderzijds voorkomen we problemen die we nu regelmatig zien bij de complexere soorten zoals de servals en moeraskatten. Dit leidt er uiteindelijk alleen maar toe dat goede houders worden aangesproken op het gedrag van slechte houders. Verder vormen inbreuken op het welzijn argumenten voor partijen die tegen het houden van (exotische) dieren zijn.

Leptailurus serval een groep 2 soort waarvoor een GGP wordt opgesteld en waarvan wij ontheffingsaanvragen begeleiden.

Voor de soorten die wel beoordeeld zijn maar (vrijwel) niet in Nederland worden gehouden, is het weinig zinvol om te procederen. Door een verbod op deze soorten niet aan te vechten, kunnen we ervoor zorgen dat de Minister de Huis- en hobbydierenlijst laat voor wat het is. De Minister kan dan aan de Kamer verantwoorden dat een groot aantal soorten verboden is. Dat dit soorten zijn die toch vrijwel niemand heeft, is dan niet zo relevant.

Door op deze meer diplomatieke weg te handelen wil het PVH weer als serieuze gesprekspartner gezien worden door de Minister, wetende dat we ook de gang naar de rechter kunnen maken als dat nodig is.

Kansen voor dierhouders

De gekozen strategie heeft belangrijke voordelen voor de dierhouders.

In de eerste plaats verzekeren we met de combinatie van het procederen tegen het verbod op de goed te houden diersoorten, in combinatie met de GGP's, dat we deze soorten vrij mogen houden én het welzijn van deze diersoorten waarborgen met de GGP's. Dit voorkomt dat we over vijf jaar weer moeten procederen tegen een verbod, terwijl op dat moment het negatieve sentiment tegen het houden van exotische dieren alleen maar groter zal zijn.

In de tweede plaats zorgt de ontheffingsplicht voor complexe diersoorten ervoor dat alleen deskundige houders deze diersoorten houden en fokken. Daarmee hebben deze deskundige houders niet langer last van de negatieve publiciteit die slechte houders veroorzaken. Denk bijvoorbeeld aan het regelmatig ontsnappen van servals. Met de ontheffingsplicht zorgen de goede houders ervoor dat deze soorten alleen nog bij henzelf en andere ontheffingshouders terechtkomen. Ook voorkomen we dat er nog langer bizarre opmerkingen kunnen worden gemaakt op tv of via social media, zoals bijvoorbeeld recent dat je in Nederland zomaar giraffes en bruine beren kunt houden. Natuurlijk kloppen dat soort beweringen niet, maar we kunnen ons er niet tegen verweren. Zolang er geen verbod is, zal het houden van bijzondere dieren steeds op deze manier worden veroordeeld. Daar maken we nu zelf een einde aan door niet te procederen tegen het verbod op soorten die we vrijwel niet houden.

Door niet te procederen tegen een verbod op soorten die daadwerkelijk niemand heeft en ook praktisch niet te houden zijn, laten we zien dat we als PVH en sectororganisatie serieuze houders en dierenliefhebbers zijn en niet procederen om het procederen.

Bijlagen

Bijlage 1. Groep 1: Eenvoudig te houden soorten (PVH procedeert tegen verbod)

NB: soms wijkt de lijst in het document “Zoogdieren beoordeeld” af van de correcte Nederlandse naam. Deze naam staat dan tussen haakjes achter de correcte naam.

Familie	Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam
Bovidae	<i>Capra cylindricornis</i>	Dagestantoer
Bovidae	<i>Capra caucasica</i>	Kaukasische toer
Bovidae	<i>Capra nubiana</i>	Nubische steenbok
Bovidae	<i>Capra falconeri</i>	schroefhoorngeit
Bovidae	<i>Capra sibirica</i>	Siberische steenbok
Bovidae	<i>Capra pyrenaica</i>	steenbok
Bovidae	<i>Capra ibex</i>	steenbok (alpen)
Bovidae	<i>Capra walie</i>	waliasteenbok
Bovidae	<i>Ammotragus lervia</i>	manenschaap
Bovidae	<i>Capra aegagrus</i>	bezoargeit
Bovidae	<i>Ovis ammon</i>	argali
Bovidae	<i>Ovis orientalis</i>	moeflon
Calomyscidae	<i>Calomyscus bailwardi</i>	Turkmeense muishamster
Camelidae	<i>Camelus dromedarius</i>	dromedaris
Camelidae	<i>Lama guanicoe</i>	guanico
Caviidae	<i>Hydrochoerus hydrochaeris</i>	Capibara (Capybara)
Caviidae	<i>Cavia aperea</i>	cavia
Caviidae	<i>Dolichotis salinicola</i>	kleine mara
Caviidae	<i>Dolichotis patagonum</i>	mara
Caviidae	<i>Cavia magna</i>	moerascavia
Caviidae	<i>Kerodon rupestris</i>	rotsmoko
Cervidae	<i>Capreolus capreolus</i>	ree
Cervidae	<i>Axis axis</i>	axisert
Cervidae	<i>Cervus elaphus</i>	edelhert
Cervidae	<i>Cervus nippon</i>	sikahert
Cervidae	<i>Dama dama</i>	damhert
Cervidae	<i>Elaphodus cephalophus</i>	kuifhert
Cervidae	<i>Muntiacus muntjak</i>	Indische muntjak
Chinchillidae	<i>Chinchilla lanigera</i>	chinchilla
Cricetidae	<i>Lagurus lagurus</i>	steppelemming
Cricetidae	<i>Lasiopodomys brandtii</i>	steppewoelmuis
Cricetidae	<i>Microtus fortis</i>	Chinese woelmuis
Cricetidae	<i>Microtus guenthi</i>	mediterrane woelmuis
Cricetidae	<i>Microtus arvalis</i>	veldmuis
Cricetidae	<i>Synaptomys borealis</i>	moeraslemming
Cricetidae	<i>Phodopus campbelli</i>	Campbell's hamster
Cricetidae	<i>Phodopus sungorus</i>	Russische dwerghamster
Cricetidae	<i>Phodopus roborovskii</i>	woestijndwerghamster

Cricetidae	<i>Peromyscus eremicus</i>	cactusmuis
Cricetidae	<i>Peromyscus polionotus</i>	strandmuis
Cricetidae	<i>Peromyscus leucopus</i>	witvoetmuis
Cricetidae	<i>Sigmodon hispidus</i>	katoenrat
Cricetidae	<i>Peromyscus leucopus</i>	witvoetmuis
Cricetidae	<i>Peromyscus polionotus</i>	strandmuis
Dasyproctidae	<i>Dasyprocta azarae</i>	azara agoeti
Dasyproctidae	<i>Dasyprocta leporina</i>	goudhaas
Dasyproctidae	<i>Dasyprocta punctata</i>	Midden-Amerikaanse agoeti
Dasyproctidae	<i>Dasyprocta prymnolopha</i>	zwartrugagoeti
Didelphidae	<i>Monodelphis domestica</i>	kortstaartopossum
Dipodidae	<i>Allactaga sibirica</i>	Siberische paardenspringmuis
Dipodidae	<i>Allactaga tetradactylus</i>	vierteenrenmuis
Dipodidae	<i>Jaculus jaculus</i>	kleine woestijnspringmuis
Dipodidae	<i>Jaculus orientalis</i>	reuzenwoestijnspringmuis
Dipodidae	<i>Euchoreutes naso</i>	grootoorspringmuis
Erinaceidae	<i>Atelerix sclateri</i>	Somalische egel
Erinaceidae	<i>Atelerix albiventris</i>	witbuikegel
Erinaceidae	<i>Atelerix frontalis</i>	Zuid-Afrikaanse egel
Erinaceidae	<i>Hemiechinus auritus</i>	grootooregel
Gliridae	<i>Graphiurus murinus</i>	relmuis
Herpestidae	<i>Suricata suricatt</i>	stokstaartje
Macropodidae	<i>Macropus rufogriseus</i>	bennettwallaby
Macropodidae	<i>Macropus parma</i>	parma wallaby
Mephitidae	<i>Mephitis mephitis</i>	gestreepte skunk
Muridae	<i>Acomys spinosissimus</i>	dwergstekelmuis
Muridae	<i>Acomys cahirinus</i>	Egyptische stekelmuis
Muridae	<i>Acomys russatus</i>	gouden stekelmuis
Muridae	<i>Acomys dimidiatus</i>	Sinaï stekelmuis
Muridae	<i>Gerbillus cheesmani</i>	Cheesman's gerbil
Muridae	<i>Gerbillus gerbillus</i>	kleine Egyptische renmuis
Muridae	<i>Gerbillus aquilus</i>	Swarthy gerbil
Muridae	<i>Dipodillus dasyurus</i>	Wagner's gerbil
Muridae	<i>Meriones persicus</i>	Perzische woestijnmuis
Muridae	<i>Meriones shawii</i>	Shawi gerbil
Muridae	<i>Meriones crassus</i>	Sundevalls gerbil
Muridae	<i>Meriones tristrami</i>	Tristram's gerbil
Muridae	<i>Pachyuromys duprasi</i>	vetstaartgerbil
Muridae	<i>Sekeetamys calurus</i>	pluimstaartgerbil
Muridae	<i>Apodemus sylvaticus</i>	bosmuis
Muridae	<i>Arvicanthis niloticus</i>	koesoegrasrat
Muridae	<i>Arvicanthis neumanni</i>	Tanzaniaanse grasrat
Muridae	<i>Lemniscomys striatus</i>	gestreepte grasmuis
Muridae	<i>Lemniscomys hoogstraali</i>	Hoogstraal's grasmuis
Muridae	<i>Lemniscomys barbarus</i>	Heuglin's grasmuis
Muridae	<i>Lemniscomys zebra</i>	zebragrasmuis

Muridae	<i>Lemniscomys bellieri</i>	Bellier's grasmuis
Muridae	<i>Lemniscomys linulus</i>	Senegal grasmuis
Muridae	<i>Lemniscomys macculus</i>	Buffoon grasmuis
Muridae	<i>Lemniscomys mittendorfi</i>	Mittendorf's grasmuis
Muridae	<i>Lemniscomys griselda</i>	aalstreepgrasmuis
Muridae	<i>Lemniscomys rosalia</i>	enkelstreepgrasmuis
Muridae	<i>Lemniscomys roseveari</i>	Rosevaer's grasmuis
Muridae	<i>Mastomys natalensis</i>	veeltepelmuus
Muridae	<i>Mus minutoides</i>	Afrikaanse dwergmuus
Muridae	<i>Rattus rattus</i>	zwarte rat
Muridae	<i>Rhabdomys pumilio</i>	streepmuus
Muridae	<i>Thallomys paedulus</i>	acacia rat
Nesomyidae	<i>Cricetomys gambianus</i>	Gambiahamsterrat
Octodontidae	<i>Octodon degus</i>	degoe
Petauridae	<i>Dactylopsila trivirgata</i>	gestreepte buideleekhoorn
Petauridae	<i>Petaurus breviceps</i>	suikereekhoorn
Potoridae	<i>Bettongia penicillata</i>	borstelstaartkangoeroerat
Potoridae	<i>Bettongia lesueur</i>	lesueurborstelstaartkangoeroerat
Sciuridae	<i>Callosciurus quinquestriatus</i>	Anderson's eekhoorn
Sciuridae	<i>Callosciurus orestes</i>	Borneo zwartgestreepte eekhoorn
Sciuridae	<i>Callosciurus prevostii</i>	driekleureekhoorn
Sciuridae	<i>Callosciurus finlaysonii</i>	Finlaysonklappereekhoorn
Sciuridae	<i>Callosciurus caniceps</i>	grijsbuikeekhoorn
Sciuridae	<i>Callosciurus pygerythrus</i>	Irawaddy eekhoorn
Sciuridae	<i>Callosciurus baluensis</i>	kinabalu eekhoorn
Sciuridae	<i>Callosciurus melanogaster</i>	mentawai eekhoorn
Sciuridae	<i>Callosciurus adamsi</i>	oorvlek eekhoorn
Sciuridae	<i>Callosciurus phayrei</i>	Phayre's eekhoorn
Sciuridae	<i>Callosciurus inornatus</i>	vale eekhoorn
Sciuridae	<i>Callosciurus nigrovittatus</i>	zwartgestreepte eekhoorn
Sciuridae	<i>Callosciurus notatus</i>	zwartneusklappereekhoorn
Sciuridae	<i>Dremomys pernyi</i>	Perny eekhoorn
Sciuridae	<i>Funambulus pennantii</i>	vijsstrepige palmeekhoorn
Sciuridae	<i>Tamiops swinhoei</i>	Chinese gestreepte boomeekhoorn
Sciuridae	<i>Tamiops mccllellandii</i>	Thaise dwergstreepeekhoorn
Sciuridae	<i>Sciurus vulgaris</i>	Europese rode eekhoorn
Sciuridae	<i>Sciurus variegatoides</i>	grote gevlekte boomeekhoorn
Sciuridae	<i>Sciurus lis</i>	Japanse lis (Japanse eekhoorn)
Sciuridae	<i>Sciurus anomalus</i>	Kaukasuseekhoorn
Sciuridae	<i>Sciurus igniventris</i>	Peruaanse witnekeekhoorn
Sciuridae	<i>Sciurus granatensis</i>	roodstaarteekhoorn
Sciuridae	<i>Sciurus aberti</i>	witstaarteekhoorn
Sciuridae	<i>Tamiasciurus hudsonicus</i>	Hudson eekhoorn
Sciuridae	<i>Spermophilus variegatus</i>	rotsgrondeekhoorn
Sciuridae	<i>Tamias striatus</i>	Oostelijke wangzakeekhoorn
Sciuridae	<i>Marmota marmota</i>	Alpenmarmot

Sciuridae	Marmota bobak	bobakmarmot
Sciuridae	Sciurotamias davidianus	Chinese rotseekhoorn
Sciuridae	Urocitellus richardsonii	Richardsongrondeekhoorn
Sciuridae	Cynomys ludovicianus	zwartstaartprairiehond
Tenrecidae	Tenrec ecaudatus	gewone tenrek
Tenrecidae	Setifer setosus	grote egeltenrek
Tenrecidae	Echinops telfairi	kleine egeltenrek

Bijlage 2. Groep 2: Soorten voor gespecialiseerde houders (PVH begeleidt ontheffingsaanvraag)

Familie	Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam
Canidae	Canis aureus	gewone jakhals
Canidae	Canis mesomelas	zadeltjakhals
Canidae	Otocyon megalotis	grootoorvos
Canidae	Vulpes corsac	steppevos
Canidae	Vulpes lagopus	poolvos
Canidae	Vulpes vulpes	vos
Canidae	Vulpes zerda	woestijnvos
Dasypodidae	Chaetophractus vellerosus	klein behaard gordeldier
Dasypodidae	Chaetophractus villosus	bruinbehaard gordeldier
Dasypodidae	Dasypus novemcinctus	negenbandgordeldier
Dasypodidae	Euphractus sexcinctus	zesbandgordeldier
Dasypodidae	Tolypeutes matacus	kogelgordeldier
Equidae	Equus burchellii	steppezebra
Equidae	Equus grevyi	Grévyzebra
Felidae	Felis chaus	moeraskat
Felidae	Leptailurus serval	serval
Macropodidae	Macropus Macropus fuliginosus	Westelijke grijze reuzenkangoeroe
Macropodidae	Macropus Macropus giganteus	Oostelijke grijze reuzenkangoeroe
Macropodidae	Macropus Notamacropus agilis	zandwallabie
Macropodidae	Macropus Notamacropus eugenii	tammarwallabie
Macropodidae	Macropus Osphranter robustus	bergkangoeroe
Macropodidae	Macropus Osphranter rufus	rode reuzenkangoeroe
Muridae	Phloeomys pallidus	nevelrat
Mustelidae	Aonyx cinerea	kleinklauwotter
Mustelidae	Eira barbara	tayra
Mustelidae	Neovison vison	nerts
Octodontidae	Spalacopus cyanus	koeroero
Phyllostomidae	Carollia perspicillata	brilbladneusvleermuis
procaviidae	Procapra capensis	rotsklipdas
Procyonidae	Potos flavus	rolstaartbeer
Pteropodidae	Eidolon helvum	palmvleerhond
Pteropodidae	Hypsignathus monstrosus	hamerkopvleerhond
Pteropodidae	Rousettus Rousettus aegyptiacus	Nijlroezet
Tapiridae	Tapirus terrestris	laaglandtapir
Tupaiaidae	Tupaia belangeri	Belangers toepaja
Tupaiaidae	Tupaia glis	gewone toepaja
Viverridae	Civettictis civetta	Afrikaanse civetkat
Viverridae	Genetta genetta	genetkat
Viverridae	Genetta maculata	roestgenet
Viverridae	Genetta pardina	Pardin's genetkat
Viverridae	Genetta thierrii	Hausagenet
Viverridae	Genetta tigrina	tijgergenet

Viverridae	Paradoxurus hermaphroditus	loewak
	Choloepus didactylus	tweevingerige luiaard

Bijlage 3. Groep 3: Soorten die niet worden gehouden

Familie	Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam
Antilocapridae	<i>Antilocapra americana</i>	gaffelbok
Bovidae	<i>Addax nasomaculatus</i>	addax
Bovidae	<i>Aepyceros melampus</i>	impala
Bovidae	<i>Alcelaphus buselaphus</i>	hartenbeest
Bovidae	<i>Antidorcas marsupialis</i>	springbok
Bovidae	<i>Antilope cervicapra</i>	Indische antilope
Bovidae	<i>Bison bison</i>	bizon
Bovidae	<i>Bison bonasus</i>	wisent
Bovidae	<i>Boselaphus tragocamelus</i>	Nijlgau
Bovidae	<i>Capricornis crispus</i>	Japanse bosgems
Bovidae	<i>Capricornis sumatraensis</i>	Sumatraanse bosgems
Bovidae	<i>Connochaetes gnou</i>	witstaartgnou
Bovidae	<i>Damaliscus lunatus</i>	lierantilope
Bovidae	<i>Gazella subgutturosa</i>	kropgazelle
Bovidae	<i>Hemitragus jemlahicus</i>	Himalayathargeit
Bovidae	<i>Hippotragus niger</i>	sabelantilope
Bovidae	<i>Kobus ellipsiprymnus</i>	waterbok
Bovidae	<i>Nanger granti</i>	Grantgazelle
Bovidae	<i>Nanger soemmerringii</i>	Soemerringgazelle
Bovidae	<i>Neotragus pygmaeus</i>	dwergantilope
Bovidae	<i>Oryx beisa</i>	beisa
Bovidae	<i>Oryx dammah</i>	algazel
Bovidae	<i>Oryx gazella</i>	gemsbok
Bovidae	<i>Oryx leucoryx</i>	Arabische oryx
Bovidae	<i>Ourebia ourebi</i>	oribi
Bovidae	<i>Ovis canadensis</i>	dikhoornschaap
Bovidae	<i>Ovis dalli</i>	Dalls schaap
Bovidae	<i>Pantholops hodgsonii</i>	Tibetaanse antilope
Bovidae	<i>Procapra picticaudata</i>	Tibetaanse gazelle
Bovidae	<i>Pseudois nayaur</i>	blauwschaap
Bovidae	<i>Redunca fulvorufula</i>	bergrietbok
Bovidae	<i>Redunca redunca</i>	bohorrietbok
Bovidae	<i>Rupicapra rupicapra</i>	gems
Bovidae	<i>Saiga tatarica</i>	saiga
Bovidae	<i>Syncerus caffer</i>	Afrikaanse buffel
Bovidae	<i>Taurotragus derbianus</i>	reuzenelandantilope
Bovidae	<i>Taurotragus oryx</i>	elandantilope
Bovidae	<i>Tetracerus quadricornis</i>	vierhoornantilope
Bovidae	<i>Tragelaphus angasii</i>	nyala
Bovidae	<i>Tragelaphus buxtoni</i>	bergnyala
Bovidae	<i>Tragelaphus eurycerus</i>	bongo
Bovidae	<i>Tragelaphus imberbis</i>	kleine koedoe
Bovidae	<i>Tragelaphus scriptus</i>	bosbok

Bovidae	Tragelaphus spekii	sitatoenga
Bovidae	Tragelaphus strepsiceros	grote koedoe
Canidae	Canis adustus	gestreepte jakhals
Canidae	Vulpes rueppellii	zandvos
Cervidae	Blastocerus dichotomus	moerashert
Cervidae	Elaphurus davidianus	Pater-Davidshert
Cervidae	Odocoileus hemionus	muilnierhert
Cervidae	Odocoileus virginianus	witstaarthert
Equidae	Equus ferus przewalskii	Przewalskipaard
Equidae	Equus hemionus khur	Indische wilde ezel
Equidae	Equus kiang	kiang
Felidae	Felis margarita	woestijnkat
Hystriidae	Hystrix (Acanthion) brachyura	Maleis stekelvarken
Hystriidae	Hystrix (Acanthion) javanica	Sunda stekelvarken
Hystriidae	Hystrix (Hystrix) africae australis	Zuid-Afrikaans stekelvarken
Hystriidae	Hystrix (Thecurus) crassispinis	Borneostekelvarken
Hystriidae	Hystrix (Thecurus) pumila	Filipijns stekelvarken
Hystriidae	Hystrix (Thecurus) sumatrae	Sumatraans stekelvarken
Leporidae	Lepus Eulagos europaeus	Europese haas
Leporidae	Lepus Lepus timidus	sneeuwhaas
Macropodidae	Thylogale thetis	roodhalsspademelon
Muridae	Psammomys obesus	vette zandrat
Mustelidae	Galictis vittata	grote grison
Pedetidae	Pedetes capensis	springhaas
Petauridae	Dactylopsila trivirgata	gestreepte buideleekhoorn
Phalangeridae	Ailurops ursinus	beerkoeskoes
Pteropodidae	Pteropus vampyrus	kalong
Sciuridae	Cynomys Leucocrossuromys parvidens	Utahprairiehond
Soricidae	Suncus murinus	muskusspitsmuis
Suidae	Hylochoerus meinertzhageni	reuzenboszwijn
Suidae	Phacochoerus aethiopicus	woestijnknobbelzwijn
Suidae	Potamochoerus porcus	penseelzwijn
Suidae	Sus ahoenobarbus	Palawan zwijn
Suidae	Sus barbatus	baardzwijn
Suidae	Sus bucculentus	Vietnamees wrattenzwijn
Suidae	Sus cebifrons	Visayawrattenzwijn
Suidae	Sus celebensis	Celebeswrattenzwijn
Suidae	Sus oliveri	Oliver's wrattenzwijn
Suidae	Sus philippensis	Filipijns wrattenzwijn
Suidae	Sus salvanius	dwergrzwijn
Suidae	Sus scrofa	wild zwijn
Suidae	Sus verrucosus	Javaans wrattenzwijn
Tenrecidae	Hemicentetes nigriceps	zwartkoptenrek
Tenrecidae	Hemicentetes semispinosus	gestreepte tenrek
Ursidae	Ursus arctos	bruine beer
Viverridae	Arctictis binturong	beermarter

Viverridae	<i>Viverra zibetha</i>	Indische civetkat
	<i>Bradypus tridactylus</i>	Drievingerige luiaard

Bijlage 4. Groep 4: Soorten waarvan wij graag van u willen weten in welke groep u ze indeelt

Familie	Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam
Cervidae	Rangifer tarandus	rendier
Didelphidae	Didelphis albiventris	Zuid-Amerikaanse opossum
Herpestidae	Crossarchus obscurus	koesimanse
Herpestidae	Cynictis penicillata	vosmangoest
Herpestidae	Helogale parvula	dwergmangoest
Herpestidae	Mungos mungo	zebramangoest
Hystricidae	Hystrix cristata	gewoon stekelvarken
Hystricidae	Hystrix indica	witstaartstekelvarken

Bijlage 5. Toelichting op de criteria bij het formulier

BMEL: Mindestanforderungen an die Haltung von Säugetieren te vinden via:

<https://www.bmel.de/DE/themen/tiere/tierschutz/haltung-saeugetiere.html>

Onderdeel	Wat betekent het	Wat vindt u
Kennis	informatie over de soort is gemakkelijk beschikbaar en leesbaar	1. De vereiste informatie kan ik gemakkelijk terugvinden via open bronnen 2. De vereiste informatie is terug te vinden in specialistische handboeken en andere bronnen 3. De vereiste informatie is niet gemakkelijk terug te vinden
Vaardigheden	verzorging en voeren vergt geen bijzondere vaardigheden, er kan vanuit een protocol worden gewerkt	1. De verzorging is eenvoudig, vergt geen opleiding of training, en kan worden uitgevoerd vanaf protocol 2. De verzorging vergt training, protocol volstaat niet; 3. De verzorging vergt een groot aantal specialistische handelingen en specialistische opleiding voor de soort
Veiligheid	diersoort kan geen ernstig blijvend of letaal letsel veroorzaken	1. De soort kan uitsluitend klein letsel veroorzaken dat snel herstelt en geen behandeling van huisarts vraagt 2. De soort kan letsel veroorzaken dat met hulp van de huisarts herstelt en geen permanente invloed op de functionaliteit heeft 3. De soort kan ernstig letsel veroorzaken dat de functionaliteit blijvend kan aantasten of mogelijk dodelijk is
Verblijf	Materialen zijn makkelijk verkrijgbaar; oppervlakte is niet groter dan 25 m ² voor een soort in een in een afgesloten verblijf in de natuurlijke sociale samenstelling of 2000 m ² voor dieren in een weiland in de natuurlijke sociale samenstelling In geval van verwarmd verblijf zijn verwarmingsmaterialen gemakkelijk commercieel verkrijgbaar	1. Gemakkelijk verkrijgbare standaardmaterialen waarbij het verblijf bij een afgesloten verblijf volgens de BMEL-normen (de Duitse normen) 25 m² is en in geval van dieren die in een weiland worden gehouden 2000 m² is. Dit zijn de maten van het verblijf waarbij de dieren op de juiste sociale wijze worden gehouden. 2. Het verblijf voldoet niet aan de normen genoemd onder 1 maar het afgesloten verblijf is niet groter dan 100 m², de wei is niet groter dan 5000 m², het benodigde verwarmde verblijf vereist installatie die niet door iedere houder zelf kan worden gerealiseerd; 3. Het verblijf betreft een afgesloten verblijf van meer dan 100 m², een wei groter dan 5000 m² en/of de deskundige bouw van een volledig klimaatgecontroleerd verblijf.

Voeding	eenvoudig commercieel verkrijgbaar	1. De juiste voeding kan eenvoudig in de dierenwinkel of via internet worden besteld 2. De juiste voeding wordt alleen geleverd door een gespecialiseerde leverancier 3. De juiste voeding is niet via bovenstaande wegen te verkrijgen
Klimaat	er is geen klimaatbeheersing noodzakelijk	1. De diersoort heeft alleen een buitenverblijf en/of onverwarmd of eenvoudig verwarmd binnenverblijf nodig 2. De diersoort heeft een deel van het jaar een volledig verwarmd binnenverblijf nodig 3. De diersoort vergt een volledig klimaat gecontroleerd verblijf (niet in de woning)
Welzijnsproblemen	er zijn niet frequent welzijnsproblemen geconstateerd	4. De diersoort wordt volgens algemene, correcte richtlijnen gehouden 5. Er zijn correcte richtlijnen voor de soort beschikbaar maar de soort wordt regelmatig niet volgens deze normen gehouden 6. De diersoort wordt stelselmatig op een wijze gehouden waarbij niet aan de fysieke of gedragsbehoefte wordt voldaan en afwijkt van passende voorschriften of er zijn voor de soort geen passende voorschriften.